

Motion till riksdagen 2020/21:1808

av **Kalle Olsson och Anna-Caren Sätherberg (båda S)**

Rättvisare fördelning av infrastrukturpengarna

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att se över fördelningsmodellen mellan länstransportplanerna och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det statliga vägnätet i Jämtlands län är mycket omfattande; de drygt 600 milen statlig väg kan delas in i två grupper, de nationella vägarna och de övriga statliga vägarna. Särskilt viktiga stråk för länet är E14 som, i likhet med E45, är en nationell stamväg – finansierad via nationell plan – och en viktig förbindelse Sundsvall–Östersund–Trondheim. E14 är en del av Mittnordenstråket som därutöver innefattar Mittbanan och dess förlängning i Norge, Meråkerbanan. Den i Norge aviserade elektrifieringen av Meråkerbanan väntas ytterligare öka Mittbanans betydelse, avseende både gods- och persontrafik. Inlandsbanan är en annan viktig pulsåder med stor potential, inte minst när det gäller att föra över gods från väg till järnväg.

Jämtland är det län som har störst andel av befolkningen boende i glesbygdsområden. Omkring en tredjedel av befolkningen bor i glesbygdsområden. Befolkningsstrukturen ställer således krav på ett vitt förgrenat och fungerande vägnät i länets alla delar. Med nuvarande anslagsnivåer finns en uppenbar risk att nuvarande standard på det finmaskiga vägnätet på sikt kommer att försämrans och att hastigheterna sänks längs de större vägstråken.

Förutom ett omfattande och finmaskigt vägnät och en befolkning utspridd över ett stort område (12 procent av landets yta), bidrar turism och tunga transporter från skogsnäringen till stora underhållsbehov av vägnätet.

Årligen avverkas cirka 7 miljoner ton timmer i Jämtlands län, varav cirka 75 procent vidarefördas utanför länet. Skogsnäringen är således helt beroende av bärkraftiga vägar för att möjliggöra effektiva transporter till och från skogsindustrierna både inom

och utanför länet. Både det allmänna och det enskilda vägnätet måste därför ha full bärighet under hela året.

Besöksnäringen i Jämtlands län står för en betydande andel av näringens totala omsättning i Sverige. Omsättningen i länet uppgick år 2016 till närmare 5 miljarder kronor. I länet finns ett tjugotal större eller mindre destinationer, varav merparten är helt beroende av väl fungerande vägtransporter. Exempelvis reser över 90 procent av besökarna till västra Härjedalen med bil. I Åre samhälle med cirka 3 000 folkbokförda invånare bor det under högsäsong cirka 30 000 personer, som dessutom byts ut varje vecka.

Till vissa destinationer kring Åredalen och Storlienområdet finns möjlighet att resa med tåg. Turistdestinationerna arbetar aktivt för att få fler att välja tåget. Att regeringen tagit initiativ till att återuppta reguljär nattågstrafik på sträckan Stockholm–Duved är av mycket stor betydelse för länet som besöksdestination.

I Nationell plan för åren 2018–2029 ökar anslaget till vägunderhåll. Regeringen har sedan tidigare genomfört riktade satsningar på vägunderhåll på landets landsbygder. I statsbudgeten för 2021 tillför den S-ledda regeringen, utöver redan gjorda satsningar, ytterligare 500 miljoner kronor årligen under perioden 2021–2023 i en satsning på underhåll med fokus på vägnätet i landets landsbygder.

I tillägg till dessa mycket viktiga tillskott krävs emellertid en förändrad modell för fördelning av investeringsmedel mellan länstransportplanerna.

Både fördelningsmodellen gällande länstransportplanerna och prioriteringen av medel för investeringar och underhåll (vidmakthållande) via den nationella planen behöver ses över. Såväl omfattningen av vägnätet som den faktiska trafikmängden, där bland annat besöksnäringen och transporterna från skogsnäringen tydligare vägs in, måste tillmätas större vikt.

Kalle Olsson (S)

Anna-Caren Säterberg (S)